

OBRAZLOŽITEV

Republika Slovenija je s sprejetjem Odločbe št. 406/2009/ES¹ (v nadaljevanju: Odločba 406/2009/ES) prevzela obveznost, da svoje emisije toplogrednih plinov iz virov, ki niso del EU sistema za trgovanje z emisijami (v nadaljevanju: ne-ETS), do leta 2020 ne poveča za več kot 4 % v primerjavi z emisijami v letu 2005. Poleg končnega cilja ta odločba predpisuje tudi metodologijo za določitev letnih dodelitev emisij (ciljne vrednosti) za začetno leto obdobja 2013–2020 in vmesna leta.

S Sklepom Komisije 2013/162/EU² in Izvedbenim sklepom Komisije 2013/634/EU³ je bila za leto 2013 določena ciljna vrednost 12.323.918 kt CO₂ ekv., za leto 2020 pa 12.533.922 t CO₂ ekv. Ciljne vrednosti do leta 2016 sledijo linearnemu povečanju med tema letoma, medtem ko so se ciljne vrednosti za leta v obdobju 2017–2020 naknadno prilagodile skladno s Sklepom Komisije⁴. Te sedaj sledijo linearnemu povečanju od vrednosti 12.203.089 t CO₂ ekv. v letu 2017, do 12.307.243 t CO₂ ekv. v letu 2020.

Republika Slovenija skladno s tretjim odstavkom 7. člena Uredbe (EU) 525/2013⁵ (v nadaljevanju: Uredba 525/2013) vsako leto do 15. marca preko izpolnjevanja nacionalnih evidenc, poroča o emisijah toplogrednih plinov iz ne-ETS sektorjev za leto x-2 (pred prejšnje leto). Evropska komisija po letnem pregledu nacionalnih evidenc skladno s šestim odstavkom 19. člena prej omenjene uredbe, z izvedbenim aktom določi skupno količino emisij držav članic za zadevno leto.

28. novembra 2018 je bilo z objavo Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2018/1855⁶ potrjeno, da količina emisij toplogrednih plinov iz ne-ETS sektorjev v Republiki Sloveniji za leto 2016 znaša 11.236.888 t CO₂ ekv. Dodeljene letne emisije za Republiko Slovenijo za to leto pa so bile 12.413.322 t CO₂ ekv. Iz navedenega sledi, da so emisije toplogrednih plinov za leto 2016 za 1.176.434 t CO₂ ekv. nižje od dodeljene količine.

Ob upoštevanju že izvedenega prenosa presežka v višini 4.943.928 enot dodeljenih letnih emisij iz leta 2015 v leto 2016 skladno z Uredbo o izvajanju Odločbe (EU)⁷, je trenutno v registru ESD na SI ESD računu za leto 2016 17.357.250 enot dodeljenih letnih emisij. To pomeni, da se v omenjenem registru na računu SI ESD za leto 2016 beleži presežek 6.120.362 enot dodeljenih letnih emisij.

V skladu s tretjim odstavkom 3. člena Odločbe št. 406/2009/ES lahko Republika Slovenija za izpolnitev svojih obveznosti zmanjšanja emisij toplogrednih plinov uporabi različne prilagodljivosti, dodatno lahko presežek dodeljenih letnih emisij za dano leto prenese v naslednja leta do leta 2020.

Z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2018/2377 objavljenim 28. novembra v Uradnem listu EU in skladno s sedmim odstavkom 19. člena Uredbe 525/2013 in Uredbe o registru (EU) 389/2013⁸ je začelo teči 4-mesečno obdobje za izvedbo nekaterih prilagodljivosti za doseganje skladnosti za leto

¹ Odločba št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o prizadevanju držav članic za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da do leta 2020 izpolnijo zavezo Skupnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (UL L št. 140 z dne 5.6.2009, stran 136).

² Sklep komisije št. 2013/162/EU z dne 26. marca 2013 o določitvi dodeljenih letnih emisij za države članice za obdobje od 2013 do 2020 v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 90 z dne 28.3.2013, stran 106).

³ Izvedbeni sklep Komisije št. 2013/634/EU z dne 31. oktobra 2013 o prilagoditvah dodeljenih letnih emisij za države članice za obdobje 2013 do 2020 v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 292 z dne 1.11.2013, stran 19).

⁴ Sklep Komisije (EU) 2017/1471 z dne 10. avgusta 2017 o spremembi sklepa 2013/162/EU zaradi pregleda dodeljenih letnih emisij za države članice za obdobje od 2017 do 2020 (UL L št. 209 z dne 12. 8. 2017, stran 53).

⁵ Uredba št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maha 2013 o mehanizmu za spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih ter za sporočanje drugih informacij v zvezi s podnebnimi spremembami na nacionalni ravni in ravni Unije ter o razveljavitvi Sklepa št. 280/2004/ES (UL L št. 165 z dne 18. 6. 2013, str. 13).

⁶ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2018/1855 z dne 27. novembra 2018 o emisijah toplogrednih plinov za vsako državo članico za leto 2016, ki so vključene v Odločbo št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 302, 28. 11. 2018, str. 75).

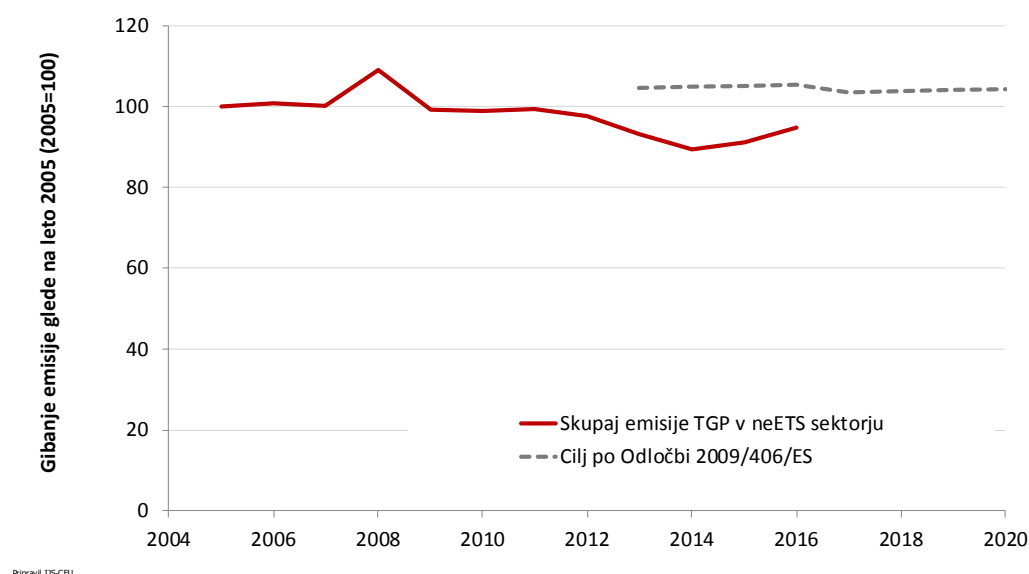
⁷ Uredba o izvajanju Odločbe (EU) o prizadevanju držav članic za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da do leta 2020 izpolnijo zavezo Skupnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (Uradni list RS, št. [15/17](#) in [23/18](#)): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED7529>

⁸ Uredba Komisije (EU) št. 389/2013 z dne 2. maja 2013 o določitvi registra Unije v skladu z direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter odločbama št. 280/2004/ES in št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi uredbe Komisije (EU) št. 920/2010 in št. (UL L, št. 122 z dne 3. 5. 2013, str. 1).

2016. Datum obračuna stanja skladnosti je tako postavljen na 28. marec 2019. Datum zapiranje računa za obračunsko leto 2016 je 29. april 2019. Iz tega sledi, da je zadnji rok za odobritev prenosa ustvarjenih presežkov enot letnih dodelitev posamezne države članice v registru, 25. april 2019 do 14.00 ure.

Za spremljanje izvajanja ukrepov zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in doseganja ciljnih vrednosti je bil v Republiki Sloveniji leta 2014 sprejet Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP 2020)⁹, ki se izvaja, o izvajanju in doseganju letnih ciljev pa se letno poroča. Emisije v letu 2016 iz virov po Odločbi 406/2009/ES so bile nižje od letnega cilja za 9,5 %. Slovenija tako izpolnjuje svoje obveznosti in zastavljene letne cilje zaenkrat celo znatno presega.

Grafikon 1: Gibanje emisij ne-ETS v obdobju 2005–2016 v primerjavi z gibanjem emisij po ciljni trajektoriji v obdobju 2013–2020 preračunano na emisije iz leta 2005

Spodbudni trend zmanjševanja iz preteklih let se je obrnil, saj je bilo v letu 2016 drugo leto zapored zabeleženo povečanje emisij. Po 2,3-odstotni rasti v letu 2015, je ta v letu 2016 znašala 5 %. Trenutno izpolnjevanje ciljev še ne pomeni dolgoročnega obvladovanja emisij.

V zadnjih letih se je izkazalo, da je trend emisij TGP iz ne-ETS sektorjev odvisen predvsem od gibanja emisij v sektorju promet, ki predstavlja vir okrog polovice vseh ne-ETS emisij. Spreminjanje trendov emisij iz tega sektorja je odraz kompleksnih dejavnikov, med drugim nanje pomembno vplivata tudi rast BDP in tranzitni promet v povezavi s cenami motornih goriv v Republiki Sloveniji. Variabilnost teh emisij na letni ravni je lahko tudi do 18-odstotna, kar predstavlja tveganje, da bi lahko že kratkotrajna izrazita rast rabe pogonskih goriv, resno ogrozila izpolnjevanje nacionalnega cilja.

Doseganje emisijskih ciljev po Odločbi 406/2009/ES do leta 2020, naj kljub določeni projekcijski negotovosti ne bi bilo vprašljivo, zlasti ob do sedaj ustvarjenih presežkih enot dodeljenih letnih emisij. Doseganje indikativnih sektorskih ciljev postavljenih v OP TGP 2020 pa je še negotovo.

⁹ Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020, Vlada Republike Slovenije, 17. 12. 2014.

Preglednica 1: Indikativni sektorski cilji zmanjšanja emisij TGP v sektorjih, ki niso vključeni v shemo trgovanja z emisijskimi kuponi, do leta 2020, ki si jih je Slovenija zastavila z OP TGP-2020

	Indikativni sektorski cilji zmanjšanja	Doseženo zmanjšanje v obdobju 2005-2016
Promet	+27%	+23,0 %
Široka raba	-53%	-40,5 %
Kmetijstvo	+5%	-0,2 %
Ravnanje z odpadki	-44%	-30,8 %
Industrija	-42%	-28,7 %
Energetika	+6%	-17,7 %
Skupaj	+4%	-5,1 %

Izpolnjevanje indikativnega cilja za sektor promet v letu 2020 je negotovo. Dolgoročni trend na področju široke rabe (stavbe ipd.) je ugoden, vendar bo za doseganje indikativnega sektorskega cilja potrebno neugodni trend iz zadnjih dveh let obrniti. V kmetijstvu se zaradi stabilnega trenda in počasnih sprememb pričakuje, da bo indikativno emisijsko zmanjšanje emisij iz OP TGP 2020 sicer doseženo, vprašanje pa če tudi hkratno povečanje samooskrbe Slovenije s hrano. V sektorju odpadku je cilj za leto 2020 dosegljiv ob predvidenem zmanjševanju količin odloženih biorazgradljivih odpadkov. Vrednosti kazalnika o emisijah toplogrednih plinov iz sektorje ne-ETS industrija so še v okviru letnih ciljev, vendar trend nakazuje na oddaljevanje od zastavljenega cilja v letu 2020. Emisije iz sektorja ne-ETS energetika so kljub povečanju v zadnjem letu za 7 %, še vedno v skladu z indikativnim sektorskim ciljem, saj so znatno pod načrtanim potekom (trajektorijo).

Prenos ustvarjenega presežka letnih dodelitev emisij v naslednje leto je pomemben zaradi negotovosti gibanja emisij toplogrednih plinov iz ne-ETS sektorjev v prihodnjih letih do konca obdobja 2013–2020, saj bi preneseni presežki Republiki Sloveniji lahko zagotovili izhodišče, ki bi lahko olajšalo doseganje nacionalnih ciljev. Dodatno bi lahko bili ustvarjeni in preneseni presežki v pomoč pri doseganju ciljev za ne-ETS sektorje v obdobju do leta 2030 skladno z Uredbo 2018/842¹⁰ (t.i. ESR).

¹⁰ Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 26).

Na podlagi sedmega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) izdaja Vlada Republike Slovenije

Uredbo o dopolnitvi Uredbe o izvajanju Odločbe (EU) o prizadevanju držav članic za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da do leta 2020 izpolnijo zavezo Skupnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov

1. člen

V Uredbi o izvajanju Odločbe (EU) o prizadevanju držav članic za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da do leta 2020 izpolnijo zavezo Skupnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (Uradni list RS, št. 15/17 in 23/18), se za drugim odstavkom 2. člena doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Presežek v višini 6.120.362 dodeljenih letnih emisij toplogrednih plinov se prenese iz leta 2016 v leto 2017.«.

KONČNA DOLOČBA

2. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne 8. marec 2019
EVA 2019-2550-0019

Vlada Republike Slovenije

Marjan Šarec l.r.
predsednik